

BLOC A

Economia connectada: ètica, sostenibilitat i ODS

L'economia no flota fora del planeta ni al marge de la justícia. Tota decisió productiva consumix recursos finits i repartix càrregues i beneficis. Esta unitat mira eixa connexió de cara: límits ecològics, fallides del mercat i un horitzó compartit, l'Agenda 2030.

Temps estimat de lectura: ~28 min · Sabers LOMLOE:
A.1.6, A.2.5, A.1.3 · Prerequisits: Unitat 1 (escassetat,
eficiència, mercat i béns lliures) i Unitat 2 (eficiència enfront
d'equitat, mirada ètica). En acabar esta unitat sabràs:
Explicar què és la sostenibilitat i per què l'economia és un
subsistema dins d'un planeta amb límits.

“

L'economia ja no es jutja només per eficiència. La sostenibilitat ambiental, l'equitat social i la governança ètica formen part del que avaluem com a actuació econòmica. Esta unitat presenta els ODS, la RSC i l'economia circular.

EL CAS

Patagonia va regalar la seua empresa al planeta

En la Unitat 1 vam veure que l'economia naix de l'escassetat: recursos limitats enfront de desitjos que no ho són. En la Unitat 2 vam afegir que decidir bé no és només decidir amb eficiència, perquè una situació pot aprofitar molt bé els recursos i ser, alhora, profundament injusta.

Pot una empresa ser viable a llarg termini si declara que la seua missió ja no és maximitzar el benefici per als seus accionistes?

§ 3

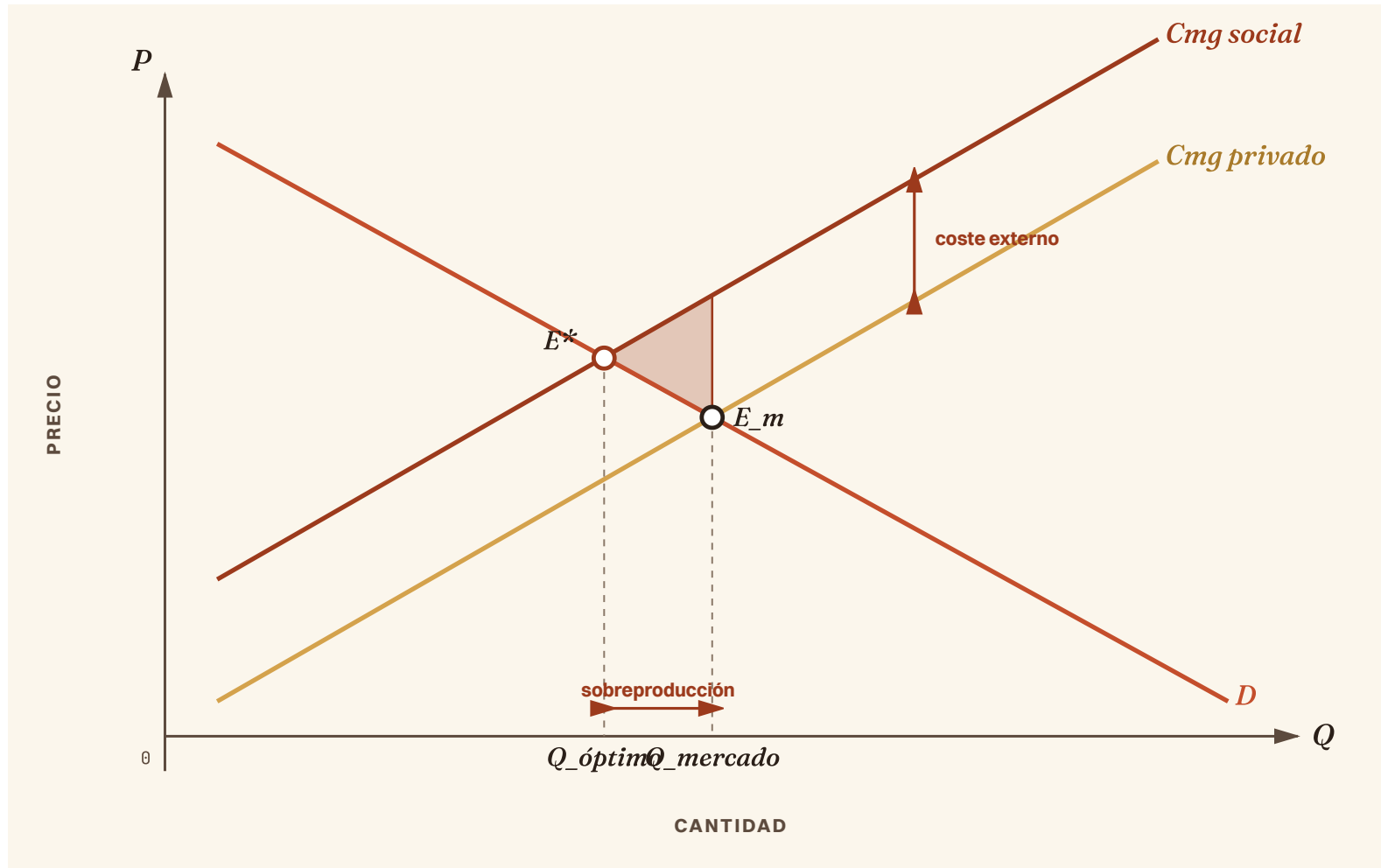
Per què el mercat, tot sol, no cuida el planeta

Ací convé una mirada panoràmica a un concepte que en altres matèries del batxillerat s'estudia en profunditat: les fallides del mercat. No les analitzarem amb gràfics ni amb detall tècnic;

EL GRÁFICO

Una externalitat negativa: el cost social supera el privat, així que el mercat, pel seu compte, produïx més del que és eficient.

Externalitat ambiental

Una externalitat és un efecte, positiu o negatiu, que l'activitat d'un agent econòmic produïx sobre tercers que no participen en la transacció i que no es reflecteix en el preu. Les externalitats no són l'únic buit.

§ 4

El sector público también falla

Ni mercat ni Estat són solucions automàtiques

Seria còmode acabar ací amb una conclusió senzilla: el mercat falla, així que l'Estat ho arregla. Però eixa conclusió és precipitada, i convé dir-ho amb honestedat. Intervindre té costos, i de vegades el remei genera problemes tan grans com els que pretenia resoldre.

§ 5

Desenvolupament sostenible i economia circular

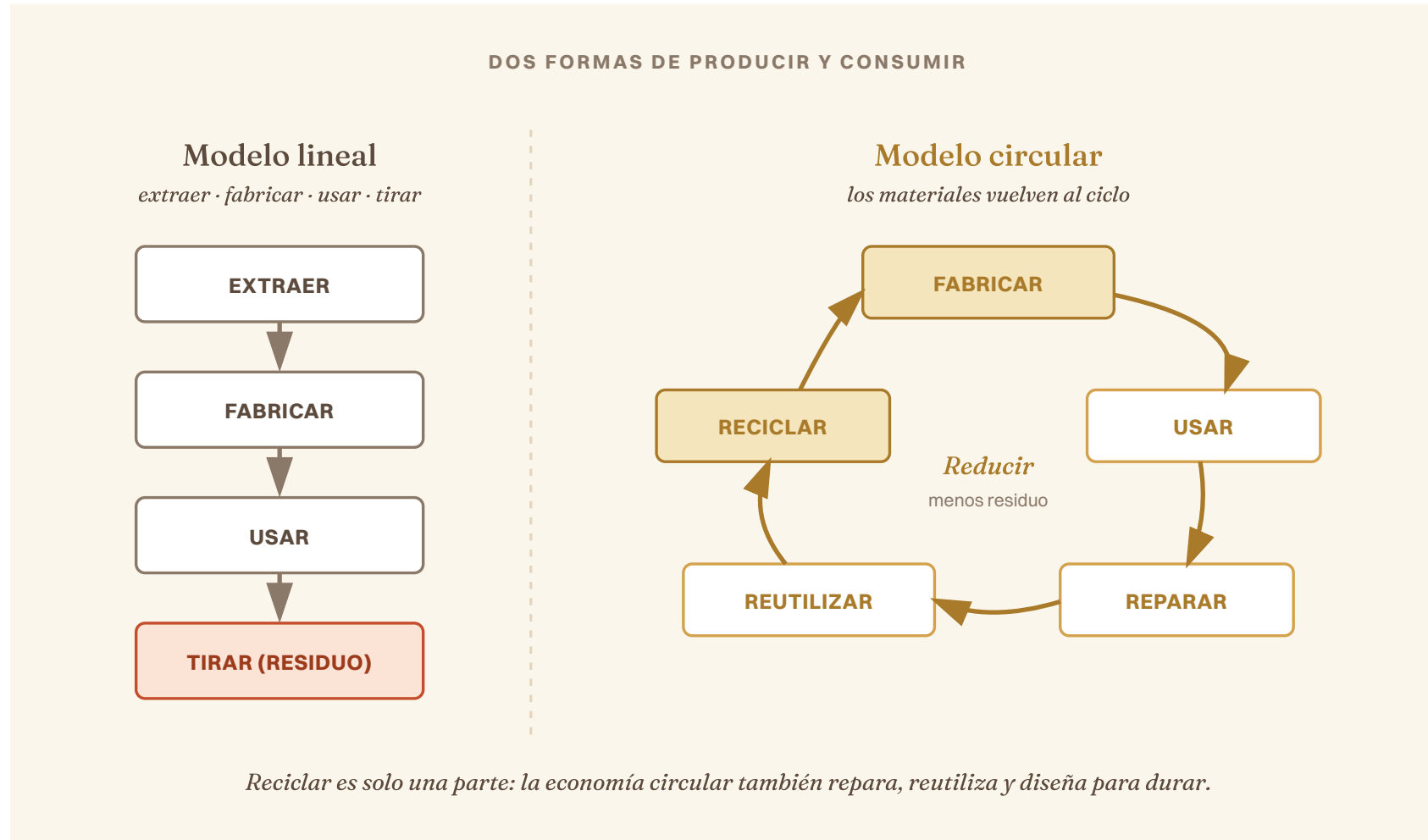

Desenvolupament sostenible (Informe Brundtland, 1987)

Vista la doble cara del problema —el mercat no protegix el planeta, però l'Estat tampoc l'arregla sol—, arriba el moment de les grans respostes. La més influent de totes té un nom que probablement ja coneixes: desenvolupament sostenible. Què significa «sostenible». La clau està en les tres dimensions.

EL GRÁFICO

El model lineal (extraure, fabricar, usar i tirar) acaba sempre en residu; el model circular tanca el cicle mantenint els materials en ús...

MUD Jeans: l'experiment del vaquer circular

L'economia circular és interessant perquè no exigeix renunciar al mercat ni a l'activitat empresarial: canvia com es produïx, no que es produïska. De fet, obri oportunitats de negoci enormes —reparació, reciclatge, disseny, lloguer, plataformes de segona mà—, i connecta directament amb el bloc d'emprenedoria d'esta matèria: cada residu mal...

§ 6

L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Agenda 2030 i ODS

Tot l'anterior —la consciència dels límits, la correcció de les fallides, el desenvolupament sostenible, l'economia circular— necessitava un marc comú que posara d'acord els països del món. Eixe marc existix des de 2015 i es diu Agenda 2030. Què és i d'on ve.

§7

Una mirada ètica sobre els reptes actuals

L'essencial de la unitat

Tanquem la unitat amb la dimensió que la travessa sencera: l'ètica. Decidir quant cuidar el planeta, quant sacrificar hui per les generacions futures o com repartir l'esforç de la transició ecològica no són preguntes que l'economia puga respondre tota sola. Són, en bona part, preguntes de valors. El que és i el que hauria de ser.

§ 8

Glossari

Sostenibilitat: capacitat de mantindre una activitat en el temps sense esgotar els recursos ni danyar irreversiblement el sistema del qual depén.

Desenvolupament sostenible: el que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per a satisfer les seues (Informe...

§9

Per a aprofundir

Si esta unitat t'ha interessat, ací van alguns recursos per a anar més enllà. No cal dominar-los per a seguir el curs, però amplien la mirada: Informe Brundtland, El nostre futur comú (Nacions Unides, 1987), resum executiu.

§10

Preguntes per a reflexionar

Estes preguntes no tenen una resposta única. Servixen per a discutir a classe o per a pensar en tancar la unitat: Es diu que l'economia és un subsistema dins del planeta. Quines decisions de consum de la teua vida diària «agafen» recursos del medi i li «tornen» residus sense que el preu que pagues ho reflectisca? Posa un exemple concret.

Fins aquí la teoria

Continua al llibre de la unitat.